

2 Οκτωβρίου 2007
Αριθμ. Πρωτ.: 12955/2007
Ειδικός Επιστήμονας: Τσελεκίδης Ιωάννης
☎ 210 7289641

Γραφείο Προέδρου Ο.Α.Ε.Ε.
Σατωβριάνδου 18
104 32 Αθήνα

Ο.Α.Ε.Ε.
Διεύθυνση Πισίων
Τμήμα Συντάξεων Γήρατος
Ακαδημίας 22
106 71 Αθήνα

Θέμα: Αναγνώριση χρόνου 2,5 ετών για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ασφαλισμένου στον Ο.Α.Ε.Ε.

Η Ανεξάρτητη Αρχή έλαβε την υπ' αριθ. 12955/7-8-2007 αναφορά πολίτη που είναι άκρως ενδιαφέρουσα και σημαντική αφού πιθανολογούμε ότι απηχεί μία ολόκληρη κατηγορία ασφαλισμένων του Ο.Α.Ε.Ε. που βρίσκονται στο στάδιο της συνταξιοδότησης και αναδεικνύει τόσο τα οργανωτικά όσο και τα νομοθετικά – νομοτεχνικά προβλήματα που ανέκυψαν από την ενοποίηση των Τ.Ε.Β.Ε., Τ.Σ.Α. και Τ.Α.Ε..

1. Ιστορικό & Προβλήματα Ενοποίησης & Δημιουργίας του Ο.Α.Ε.Ε.

Τον Μάρτιο του 2006 ο ασφαλισμένος επισκέφτηκε το Τ.Ε.Β.Ε. Κορίνθου που υπάγεται γνωστοποιώντας στον αρμόδιο υπάλληλο την πρόθεσή του να συνταξιοδοτηθεί. Αφού καταμετρήθηκε ο χρόνος ασφάλισης του, λαμβάνοντας υπόψη και το έγγραφο με αριθ. πρωτ. 017123/25-4-2001 που χορηγήθηκε στον ασφαλισμένο φέροντας την ένδειξη «στο διηνεκές» και στο οποίο αναφέρεται ότι του αναγνωρίστηκε μία πενταετία (5) βάσει της 13486/25-5-1998 αίτησης του και ότι μπορεί να εξαγοράσει ακόμη 2,5 χρόνια όταν

πρόκειται να συνταξιοδοτηθεί, διότι ο χρόνος αυτός λαμβάνεται υπόψη μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, ενημερώθηκε ότι έχει το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθεί εφόσον συμπληρώνει 35 χρόνια ασφάλισης και είναι 62 χρονών και του παρασχέθηκαν οδηγίες για την υποβολή όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Αρχές Δεκεμβρίου του 2006, έχοντας καταβάλλει τις ασφαλιστικές εισφορές, ο πολίτης επισκέφθηκε πάλι το Τ.Ε.Β.Ε. Κορίνθου καταθέτοντας όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που του υποδείχθηκαν μαζί με τις αιτήσεις για την αναγνώριση της στρατιωτικής θητείας καθώς και των 2,5 ετών για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Αφού ελέγχθηκαν τα δικαιολογητικά πληροφορήθηκε ότι καλύπτουν απόλυτα την υπηρεσία και ότι θα αποσταλούν μαζί με τον φάκελο στην Δ/ση Συντάξεων της περιφέρειας που εδρεύει στη Τρίπολη για την έκδοση της συνταξιοδοτικής απόφασης.

Μετά από 5 ημέρες επισκέφθηκε και πάλι τα γραφεία του Ταμείου για να ενημερωθεί για την εξέλιξη της υπόθεσης του και ο υπάλληλος του απάντησε ότι λόγω της ενοποίησης των τριών Ταμείων και της αναδιάταξης των γραφείων και των αρχείων γίνεται χαμός υποδεικνύοντας του να επανέλθει όχι νωρίτερα από τις 10 Ιανουαρίου του 2007. Στις 9-1-2007 ο πολίτης επισκέφθηκε και πάλι το Ταμείο και του γνωστοποιήθηκε ότι ο φάκελος του θα αποσταλεί στην αρμόδια Γενική Δ/ση Πελοποννήσου ενώ ταυτόχρονα θεωρήθηκε και το βιβλιάριο ασθενοίας με την ένδειξη «σύνταξη» για το χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης σύνταξης μέχρι την έκδοση της. Στις 26-4-2007 έλαβε απόφαση από την Γενική Δ/ση Πελοποννήσου που του έδινε το δικαίωμα εξαγοράς της στρατιωτικής θητείας αλλά όχι και του χρονικού διαστήματος των 2,5 ετών για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Ο πολίτης επισκέφθηκε πάλι τον αρμόδιο υπάλληλο στο υποκατάστημα της Κορίνθου ενημερώνοντας τον για την εξέλιξη της υπόθεσης. Ο υπάλληλος επικοινωνήσε τηλεφωνικά με την Γενική Δ/ση προκειμένου να διαμαρτυρηθεί για την μη αναγνώριση του χρόνου θεμελίωσης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λαμβάνοντας την απάντηση, ότι επειδή υπάρχει έλλειψη υποδομής και γνώσης από τους υπαλλήλους, καθόσον προέρχονται από άλλα Ταμεία, οι αιτήσεις συνταξιοδότησης θα αποστέλλονται πλέον στην Αθήνα.

Από το Τμήμα Συντάξεων της Δ/σης Ιλισίων αποστάλθηκε το υπ' αριθ. 12907/25-7-2007 έγγραφο προς το Ι.Κ.Α. Μεγάλου Αλεξάνδρου με το οποίο ζητήθηκαν ασφαλιστικά στοιχεία για τον πολίτη για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρ. 1 του Ν. 3232/2004, επειδή ο πολίτης είχε και χρόνο ασφάλισης στο Ι.Κ.Α., αναγράφοντας ότι ο συνολικός χρόνος ασφάλισης στο Τ.Ε.Β.Ε. είναι 32 έτη, 6 μήνες και 19 ημέρες. Στη συνέχεια με το

υπ' αριθ. 17170/12-9-2007 έγγραφο του προς το Ι.Κ.Α. Μεγάλου Αλεξάνδρου, το Τμήμα Συντάξεων της Δ/σης Ιλισίων επανέρχεται ζητώντας πάλι ασφαλιστικά στοιχεία για την εφαρμογή των διατάξεων της διαδοχικής ασφάλισης αναγράφοντας όμως ότι ο συνολικός χρόνος ασφάλισης στο Τ.Ε.Β.Ε. είναι 29 έτη, 1 μήνας και 19 ημέρες. Προφανώς έγινε τροποποίηση του συνολικού χρόνου ασφάλισης αφαιρώντας το δικαίωμα αναγνώρισης των 2,5 ετών που αφορούν τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

2. Αναγνώριση & Εξαγορά Πραγματικού Χρόνου Ασφάλισης

Ο Συνήγορος του Πολίτη επικοινωνήσε με τον Ο.Α.Ε.Ε. και ενημερώθηκε ότι η δυνατότητα αναγνώρισης – εξαγοράς των 2,5 ετών για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των ασφαλισμένων ίσχυε μέχρι τις 31-12-2006 λόγω της αντικατάστασης του Π.Δ. 116/1988 με το Π.Δ. 258/2005. Ταυτόχρονα μας παρασχέθηκε και η υπ' αριθ. 2406/26-4-2007 γνωμοδότηση του Νομικού Τμήματος του οργανισμού για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Διερευνώντας το νομικό πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τόσο την ανωτέρω γνωμοδότηση όσο και τα πραγματικά περιστατικά της συγκεκριμένης υπόθεσης, οφείλουμε να παρατηρήσουμε ότι:

Βάσει της γνωμοδότησης, η άποψη του Νομικού Τμήματος του Ο.Α.Ε.Ε. είναι ότι έγγραφα όπως το υπ' αριθ. 017123/24-4-2001 που χορηγήθηκε από το Ταμείο στον πολίτη αποτελούν απλή πληροφόρηση προς τους ασφαλισμένους χωρίς καμία βαρύτητα και νομική ισχύ.

Ο Ο.Α.Ε.Ε., κατά την άποψη της Ανεξάρτητης Αρχής, με το συγκεκριμένο έγγραφο του 2001 προς τον πολίτη τον πληροφορεί ότι του αναγνωρίζει 5 χρόνια πριν την εγγραφή στα Μητρώα Ασφαλισμένων του Ταμείου και ότι μπορεί να εξαγοράσει άλλα 2,5 όταν θα συνταξιοδοτηθεί. Μάλιστα, η ισχύς του εγγράφου αυτού φέρεται ότι είναι στο «διηγεές». **Ο λόγος που δεν του επετράπη να τα εξαγοράσει εκείνη τη στιγμή είναι γιατί αφορούν τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος. Άλλωστε το υπ' αριθ. 15601/18-6-1998 'έγγραφο της υπηρεσίας προς τον πολίτη με το οποίο του ζητούσε στοιχεία για να εγκρίνει το δικαίωμα του σε αναγνώριση χρόνου αναφέρει ότι «σας γνωρίζουμε ότι για να αναγνωρισθεί ο χρόνος προεγγραφής σας, πρέπει να μας προσκομίσετε.....».** Συνεπώς, αυτό που προκύπτει από τον συνδυασμό των παραπάνω είναι ότι αναγνωρίστηκαν 7,5 χρόνια και εξαγοράστηκαν τα 5 χρόνια με το δικαίωμα από τον πολίτη να εξαγοραστούν και τα υπόλοιπα 2,5 έτη κατά την συνταξιοδότηση του. Ο

Ο.Α.Ε.Ε. δεν ενημερώνει απλώς τον πολίτη, αλλά απαντά σε αίτηση εξαγοράς και την κάνει την δεκτή υπό αίρεση ηλικίας.

3. Αρχές Δικαίου & Νομοθεσία

Στην ανωτέρω γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας του Ο.Α.Ε.Ε. αναφέρεται ακόμη, στην τελευταία και συμπερασματική παράγραφο, ότι το γεγονός της ενημέρωσης των ασφαλισμένων για την μελλοντική δυνατότητα αναγνώρισεως, για θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, του επιπλέον χρόνου των 2,5 ετών δεν συνιστά κακόπιστη και παραπλανητική συμπεριφορά εκ μέρους της υπηρεσίας, η οποία να παραβιάζει την γενική αρχή της καλής πίστεως και ειδικότερα την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του ιδιώτη, ούτε αποτελεί η συμπεριφορά αυτή εκδήλωση ασυνέπειας και αυθαιρεσίας, διότι η αδυναμία αναγνώρισεως του χρόνου αυτού οφείλεται στην αλλαγή του ισχύοντος νομοθετικού καθεστώτος (Π.Δ. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, σελ. 106-107, 1977).

Από τη συγκεκριμένη παραπομπή δεν φαίνεται να προκύπτει από πουθενά αυτό το συμπέρασμα. Αντίθετα, τονίζεται ότι οι όποιες αλλαγές αποφασίζονται και εφαρμόζονται από τη διοίκηση ενός δημόσιου οργανισμού δεν πρέπει να αποτελούν εκδήλωση ασυνέπειας και αυθαιρεσίας. Γίνεται μνεία επίσης, ότι κατά το ΣτΕ **κακόπιστη είναι η συμπεριφορά της διοικήσεως όταν αντίκειται σε πληροφορίες που είχε προηγουμένως δώσει σύμφωνα με το νόμο σε ιδιώτη. Συνεπώς, εφόσον η διοίκηση παρείχε πληροφόρηση σύμφωνα με το νόμο σε ιδιώτη και ο νόμος έχει αλλάξει, προς το δυσμενέστερο μάλιστα, θα πρέπει να επανέλθει εκ νέου και έγκαιρα ενημερώνοντας τον πολίτη για τις αλλαγές που επήλθαν.**

Επιπροσθέτως, η αρχή της προστατευομένης εμπιστοσύνης συνάγεται από το Σύνταγμα, αποτελώντας κριτήριο για τη συνταγματικότητα των νομοθετικών διατάξεων. Στο πεδίο του διοικητικού δικαίου, αποτελεί μία από τις ειδικότερες γενικές αρχές συνταγματικής προέλευσης, δηλαδή στοιχείο της αρχής της νομιμότητας που διέπει την δράση της διοίκησης. Μπορεί επίσης να αποτελέσει ένα από τα κριτήρια για τον καθορισμό των ορίων της νομοθετικής εξουσιοδότησης και συνεπώς της νομιμότητας των κανονιστικών πράξεων (Σπηλιωτόπουλος Ε.Π., «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ. 532-533, 2002)

Κατά κανόνα κάθε πολίτης είναι υποχρεωμένος να γνωρίζει το δίκαιο, οφείλει να επιδείξει τη δέουσα επιμέλεια κατά τη διεξαγωγή των συναλλαγών του με τη διοίκηση και φέρει ανέραυη την ευθύνη για τα σφάλματά του. Ωστόσο, η πολυνομία που επικρατεί στην

Ελλάδα καθιστά ορισμένες φορές τη γνώση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του πολίτη υπέρμετρα δυσχερή. Γι' αυτό τον λόγο, η διοίκηση υποχρεώνεται να παρέχει πληροφορίες ή και να προβαίνει σε υποδείξεις προς τους πολίτες ανάλογα με τις ειδικές περιστάσεις και την πολυπλοκότητα της κρινόμενης υπόθεσης. **Ο κανόνας αυτός ισχύει ιδιαίτερα στα ασφαλιστικά ζητήματα και όταν οι πολίτες στερούνται νομικών γνώσεων, ειδικά μάλιστα στις περιπτώσεις που η αρμόδια διοικητική αρχή σκοπεύει να λάβει δυσμενή μέτρα.** Επιπλέον, η ενημέρωση του πολίτη καθιστά τη διοικητική δράση προβλέψιμη για τον ενδιαφερόμενο ως προς το αποτέλεσμα της και διαφανή ως προς την πορεία της. Γι' αυτό το λόγο, η υποχρέωση ενημέρωσης του ενδιαφερόμενου από τη διοίκηση σχετίζεται ευθέως και με τις θεμελιώδεις αρχές του κράτους δικαίου και της διοικητικής νομιμότητας (Γώγος Κ.Ε., Κανόνες Δεοντολογίας της Δημόσιας Διοίκησης, Εκδόσεις Σάκκουλας, 2000).

Επιπροσθέτως, οφείλουμε να παρατηρήσουμε ότι στο Π.Δ. 258/2005 δεν προβλέφθηκαν μεταβατικές διατάξεις γι' αυτούς που ήδη είχαν προβεί σε εξαγορά των 5 ετών και θα θεμελιώναν στο άμεσο μέλλον δικαίωμα συνταξιοδότησης. Αυτό αποτελεί μη ηθελημένο κενό που σε συνδυασμό όμως με το γεγονός ότι η αρχή της προστατευμένης εμπιστοσύνης αποτελεί κριτήριο για τη συνταγματικότητα των νομοθετικών διατάξεων, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το Ταμείο θα πρέπει να προβεί στις δέουσες ενέργειες.

Ακόμη όμως κι αν υποθέσουμε ότι ο Ο.Α.Ε.Ε. απλώς ενημέρωνε επί μακρόν τους ασφαλισμένους του για το δικαίωμα αναγνώρισης και εξαγοράς των 2,5 ετών προκειμένου να θεμελιώσουν δικαίωμα συνταξιοδότησης, όφειλε να τους ενημερώσει αντίστοιχα και για την κρίσιμη αλλαγή που επέφερε η μεταβολή του νομικού πλαισίου στο συγκεκριμένο θέμα. Πολλώ δε μάλλον, όταν η συγκεκριμένη αλλαγή δεν προκύπτει ρητά από τις νέες διατάξεις του Π.Δ. 258/2005. Απόδειξη δε του παραπάνω είναι η ανάγκη του οργανισμού να ζητήσει και τη γνωμοδότηση της νομικής του υπηρεσίας για το συγκεκριμένο ζήτημα. Επομένως, τίθεται σε σοβαρή αμφισβήτηση αν ακόμη και ο πιο ενημερωμένος ασφαλισμένος, που δεν διαθέτει όμως νομικές γνώσεις, θα μπορούσε να κατανοήσει αυτή την αλλαγή.

Έτσι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο πολίτης επιδεικνύοντας εμπιστοσύνη στον ασφαλιστικό του οργανισμό, όταν διαπίστωσε ότι το 2006 συμπληρώνει 35 χρόνια ασφάλισης, συνυπολογίζοντας τα 2,5 χρόνια που μπορεί να εξαγοράσει, επέλεξε να διακόψει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ασκώντας τα δικαιώματά του. Ακολούθησαν επανειλημμένες επισκέψεις στο αρμόδιο υποκατάστημα προκειμένου να λάβει πληροφόρηση και οδηγίες για τις απαιτούμενες διοικητικές διαδικασίες συνταξιοδότησης και ουδείς τον ενημέρωσε για τα δικαιώματά του. Μάλιστα, για του λόγου το αληθές, ύστερα από έλεγχο

όλων των κατατεθέντων δικαιολογητικών του χορηγήθηκε και προσωρινό βιβλιάριο ασθενείας με την ένδειξη συνταξιούχος. Εάν ο πολίτης δεν είχε την ατυχία να συμπέσει χρονικά, όταν το χρειαζότανε, με την αναδιοργάνωση του οργανισμού και τα σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει και εάν είχε υπεύθυνη και έγκαιρη ενημέρωση, θα ολοκλήρωνε τις διαδικασίες νωρίτερα και δεν θα εμπλεκότανε σ' αυτήν τη περιπέτεια που είναι ιδιαίτερα κρίσιμη και ψυχοφθόρα για τον ίδιο, κινδυνεύοντας να περιμένει τρία (3) περίπου ακόμη χρόνια μέχρι να λάβει τη σύνταξη του αντιμετωπίζοντας σοβαρό βιοποριστικό πρόβλημα εφόσον έχει διακόψει την επαγγελματική του δραστηριότητα. Διαφορετικά διατυπωμένο, αν ο ανωτέρω ασφαλισμένος υπαγόταν σε άλλο υποκατάστημα του Ο.Α.Ε.Ε. που οι επιπτώσεις της αναδιοργάνωσης ήτανε λιγότερο σοβαρές και αφιερωνότανε περισσότερος χρόνος στη περίπτωση του, από τα αρμόδια στελέχη, ο φάκελος του θα ήτανε έτοιμος μέχρι τις 31-12-2006 και δεν θα είχε μπει σ' αυτή τη περιπέτεια.

Συνεπώς προκύπτει, θεωρούμε με ασφάλεια, ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχει προφανής παραβίαση της αρχής της προστατευμένης εμπιστοσύνης του πολίτη και παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης απέναντι στον διοικούμενο.

Κατόπιν των ανωτέρω θα σας παρακαλούσαμε να επανεξετάσετε την απόφασή σας και μας ενημερώσετε για τις σκέψεις και απόψεις σας επί των προαναφερθέντων.

Με την πεποίθηση ότι θα έχουμε σύντομα απάντηση εκ μέρους σας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θελήσετε.

Με εκτίμηση,

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη
Δ.Ν. Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου

Κοινοποίηση

Κύριο XXX

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Δ/νση Κύριας Ασφάλισης Αυτοαπασχολουμένων
Σταδίου 29
101 10 Αθήνα